

77 2000-0491

Αρ. 16 216

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ (Τ.Ε.Ι.)
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Τ Μ Η Μ Α Λ Ο Γ Ι Σ Τ Ι Κ Η Σ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: « ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.»

(Σύσταση - Διοίκηση - Λειτουργία - Απαιτούμενα Κεφάλαια)

Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι.Μ.

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ:

ΓΙΩΤΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

ΜΠΙΣΣΑ ΜΑΡΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:

ΣΑΠΡΙΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 1997

Ευχαριστούμε την εισηγήτριά μας κ. ΣΑΠΡΙΚΗ Βασιλική για την εμπιστοσύνη που μας έδειξε στη διεκπεραίωση αυτής της εργασίας και μας δόθηκε η ευκαιρία να μάθουμε αρκετά χρήσιμα πράγματα για τη λειτουργία των ομόρρυθμων εταιρειών και των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης.

Επίσης την ευχαριστούμε για την πολύτιμη βοήθειά της.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ο.Ε.: Ομόρρυθμη Εταιρεία.

Ε.Π.Ε.: Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης.

Κ.Β.Σ.: Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων.

Μ.Ε.Π.Ε.: Μητρώο Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης.

Τ.Α.Ε.& ΕΠΕ: Τεύχος Ανώνυμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης.

Α.Κ.: Αστικός Κώδικας.

Ε.Ν.: Εμπορικός Νόμος.

Κ.Ν.: Κωδικοποιημένος Νόμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

1^ο

1.1. ΓΕΝΙΚΑ

Τα τελευταία χρόνια, η προτίμηση των επιχειρηματιών προς της πάσης φύσεως εταιρικές συνεργασίες διαρκώς αυξάνει. Όλο και πιο πολλοί στρέφονται προς την ομαδική δράση - κάτι που σημαίνει ότι οι κανόνες του επιχειρηματικού παιχνιδιού δεν καθορίζονται αποκλειστικά από την κυρίαρχη αντίληψη ενός προσώπου, αλλά από την συναινετική διαδικασία περισσότερων.

Οι προσωπικές εταιρείες είναι κατ' ανάγκην ολιγομελείς. Τούτο γιατί στηρίζονται στην αρχή της απόλυτης εμπιστοσύνης μεταξύ των εταίρων. Τις περισσότερες φορές, μάλιστα, βασικό στοιχείο είναι και η προσφορά της προσωπικής εργασίας των εταίρων, κάτι που επίσης στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη. Στη βάση αυτοί οι εταίροι εργάζονται χωρίς εγωιστικούς υπολογισμούς, ως προς το χρόνο απασχολήσεώς τους και τη γενικότερη προσφορά τους για την επίτευξη του κοινού σκοπού. Αν λείπει το πνεύμα αυτό από τις μεταξύ τους σχέσεις, είναι βέβαιο ότι η συνεργασία τους θα οδηγηθεί σε ναυάγιο και οι ίδιοι, συχνά, στα δικαστήρια.

Ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο που πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα, είναι ότι στις προσωπικές εταιρείες δεν υπάρχουν μηχανισμοί ικανοί να εξασφαλίσουν την προσωπικότητα του νομικού προσώπου της εταιρείας από ενέργειες των εταίρων που στρέφονται κατ' αυτής. Έτσι, ένας εταίρος έχει δικαίωμα πάντοτε να ζητήσει τη λύση της εταιρείας για σπουδαίο - κατά τη γνώμη του - λόγο, δικαίωμα που δεν το έχει ο εταίρος της Ε.Π.Ε.

Γι' αυτούς τους λόγους, τα μέλη των προσωπικών εταιρειών περιορίζονται σε μικρούς αριθμούς και μεταξύ προσώπων συνδεδεμένων μεταξύ τους με δεσμούς εμπιστοσύνης, φιλίας και συνηθέστατα συγγενείας.

Εμείς, με τη σειρά μας με βάση τη μακρόχρονη πείρα μας, ερευνώντας και σπουδάζοντας τα αντικείμενα αυτά των εταιρειών, θα προσπαθήσουμε να καλύψουμε όσο πιο υπεύθυνα και αναλυτικά μπορούμε την Ομόρρυθμη Εταιρεία και την Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, καθώς επίσης θα συγκρίνουμε τις δύο αυτές εταιρείες, τόσο ως προς τη λειτουργία τους, την ευθύνη τους, τις υποχρεώσεις τους, όσο και ως προς δευτερεύοντα στοιχεία τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ**2^ο****2. ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ-ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕ-
ΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ****2.1. ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ Ο.Ε.**

Ομόρρυθμη Εταιρεία είναι η προσωπική εμπορική εταιρεία με νομική προσωπικότητα, για τις υποχρεώσεις της οποίας ευθύνονται όλοι οι εταίροι (ομόρρυθμοι εταίροι) απεριόριστα και εις ολόκληρον.

Το άρθρο 20 Εμπ. Ν. χαρακτηρίζει ως ομόρρυθμη εταιρεία τη «συσταινόμενη μεταξύ δύο ή και πολλών, σκοπόν έχοντων να συνεμπορεύονται υπό επωνυμίαν εταιρική». Ο ορισμός αυτός εντοπίζει πράγματι με ακρίβεια τα δύο ουσιώδη εννοιολογικά στοιχεία της ομόρρυθμης εταιρείας, τα οποία είναι η εταιρική σύμβαση και ο εμπορικός σκοπός της. Στα στοιχεία όμως αυτά δεν ανήκει και η εταιρική επωνυμία, όπως ορίζεται στο άρθρο 20 Εμπ. Ν. διότι η πρόσληψη επωνυμίας δεν είναι ιδιαίτερο εννοιολογικό γνώρισμα ειδικά της ομόρρυθμης εταιρείας αλλά στοιχείο που πρέπει να έχει κάθε εταιρεία με νομική προσωπικότητα. Επίσης η απεριόριστη και εις ολόκληρον ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων, μολονότι είναι το κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα της ομόρρυθμης εταιρείας, δεν ανήκει στα εννοιολογικά της στοιχεία αλλά είναι αναγκαία συνεπεία της ύπαρξής της. Η ομόρρυθμη εταιρεία, όπως άλλωστε όλες οι προσωπικές εμπορικές εταιρείες, είναι μια ρυθμισμένη από τον νόμο μορφή της εταιρείας του Α.Κ. Συνεπώς όλες οι αρχές που εφαρμόζονται στις υπάρχουσες εταιρείες, εφαρμόζονται και στην Ομόρρυθμη Εταιρεία, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει ειδική ρύθμιση στον Εμπ. Ν. ή σε άλλο νομοθέτημα.

2.2. ΕΝΝΟΙΑ - ΣΗΜΑΣΙΑ Ε.Π.Ε.

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) είναι η Εμπορική Κεφαλαιουχική Εταιρεία με νομική προσωπικότητα, για τα χρέη της οποίας ευθύνεται μόνο η ίδια με την περιουσία της (και όχι και οι εταίροι της, άρθρο 1 παρ. 1 Ν. 3190/1955), το δε κεφάλαιό της είναι διαιρεμένο σε ίσα τμήματα, τα εταιρικά μερίδια.

Ο όρος Εταιρεία «Περιορισμένης ευθύνης» είναι ανακριβής, διότι η εταιρεία, όπως κάθε υποκείμενο δικαίου, δεν ευθύνεται περιορισμένα αλλά απεριόριστα απέναντι στους δανειστές της. Εξάλλου δεν υπάρχει βασική ευθύνη (ούτε περιορισμένη) των εταίρων για τα εταιρικά χρέη. Έτσι ο όρος αυτός αναφέρεται απλώς στο ενδεχόμενο απώλειας της εισφοράς των εταίρων λόγω ζημιών της εταιρείας.

2.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.

Όπως αναφέραμε παραπάνω οι Ο.Ε. και η οι Ε.Π.Ε. είναι δύο εταιρείες με εταιρική σύμβαση και με εμπορικό σκοπό. Η βασική τους διαφορά η οποία υπάρχει μεταξύ των δύο αυτών εταιρειών είναι η ευθύνη των μελών τους ως προς τρίτους. Στη μεν Ομόρρυθμη Εταιρεία οι εταίροι (Ομόρρυθμοι εταίροι) ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον, ενώ στην Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης για τα χρέη της η εταιρεία ευθύνεται μόνο η ίδια με την περιουσία της. Επίσης μια άλλη διαφορά είναι ότι στην Ε.Π.Ε. έχουμε την ονομασία των κεφαλαίων των εταίρων σε «εταιρικά μερίδια», τα οποία είναι κατανεμημένα ισότιμα για όλους τους εταίρους. Όσον αφορά τις αρχές που εφαρμόζονται στις δύο εταιρείες είναι ακριβώς οι ίδιες που εφαρμόζονται και στις άλλες, εκτός βέβαια αν υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις τόσο στον Εμπ. Ν. όσο και σε άλλο νομοθέτημα.

2.4. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Ο.Ε.

Τα ειδικότερα χαρακτηριστικά που παρουσιάζει η Ομόρρυθμη Εταιρεία και τα οποία την εξειδικεύουν είναι τα εξής:

- i) Είναι εμπορική εταιρεία κατά το ουσιαστικό σύστημα. Συνεπώς ο σκοπός της συνίσταται στην τέλεση αντικειμενικών εμπορικών πράξεων. Κατά την κρατούσα μάλιστα γνώμη την εμπορική ιδιότητα έχουν και οι εταίροι της.
- ii) Συνέπεια της εμπορικότητας της Ο.Ε. είναι ότι εκ των πραγμάτων (όχι εννοιολογικά) έχει εταιρική περιουσία και είναι φορέας εμπορικής επιχείρησης.
- iii) Έχει πάντοτε νομική προσωπικότητα με όλες τις συνέπειες που απορρέουν από το γεγονός αυτό. Για το λόγο αυτό εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις για τα νομικά πρόσωπα του Α.Κ. Μια ειδικότερη συνέπεια της νομικής προσωπικότητας, η οποία αναφέρεται στον Εμπ. Ν (άρθρο 20) είναι ότι έχει εταιρική επωνυμία.
- iv) Οι Ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον για τις εταιρικές υποχρεώσεις.
- v) Σε περιπτώσεις λύσης της εταιρείας ή αποχώρησης εταίρου υπάρχει ειδική βραχυπρόθεσμη παραγραφή των απαιτήσεων των εταιρικών δανειστών.
- vi) Το καταστατικό της υπόκειται σε διατυπώσεις δημοσιότητας,
- vii) Ισχύει από το νόμο η αρχή της ατομικής διαχείρισης και εκπροσώπησης.
- viii) Επί πτωχέυσεως της εταιρείας συμπτωχεύουν και οι ομόρρυθμοι εταίροι.

Αναλυτικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι η Ο.Ε. είναι ο περισσότερο εταιρικός τύπος για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Στην Ομόρρυθμη Εταιρεία συνενώνονται η εργασία (υποχρέωση επιδίωξης κοινού σκοπού), η φερεγγυότητα (που

εξασφαλίζεται με την απεριόριστη ευθύνη όλων των εταίρων) και τα κεφάλαια (εισφορές). Η ατομική διαχείριση και εκπροσώπηση, η ελαστικότητα κατά τη διαμόρφωση των σχέσεων των εταίρων μεταξύ τους, η έλλειψη τυπικών διαδικασιών προσδίδει στην Ομόρρυθμη Εταιρεία εξαιρετική ευελιξία. Από την άλλη όμως μεριά η συμμετοχή σ' αυτήν συνεπάγεται αυξημένους κινδύνους για τους εταίρους της, διότι η ανευθυνότητα, η απερισκεψία έστω και ενός εταίρου κατά τη διοίκηση της εταιρείας μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια όχι μόνον των εισφορών αλλά και της προσωπικής περιουσίας όλων.

2.5. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Ε.Π.Ε.

Κύριο χαρακτηριστικό της Ε.Π.Ε. είναι ο συνδυασμός προσωπικών και κεφαλαιουχικών στοιχείων. Υπάρχουν προσωπικά στοιχεία που εισάγονται ευθέως από τον νόμο και άλλα που επιτρέπει ο νόμος να εισαχθούν με διατάξεις του καταστατικού.

Σαν προσωπικά στοιχεία μπορούν να αναφερθούν ο υπολογισμός όχι μόνο του εκπροσωπούμενου κεφαλαίου αλλά και του αριθμού των εταίρων και χωρίς διατυπώσεις μεταβιβαστό της μετοχής, είναι στοιχεία που δεν συμβιβάζονται εύκολα με την τυπική τουλάχιστον μορφή της μικρής ή μεσαίας επιχείρησης, η οποία βασικά έχει κλειστό και μικρό αριθμό προσώπων.

Για τους λόγους αυτούς η Ε.Π.Ε. είναι η κατάλληλη εταιρική μορφή για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στη χώρα μας αφού οι Ελληνικές επιχειρήσεις στη μεγάλη τους πλειοψηφία είναι μικρές ή μεσαίες.

2.6. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ

Όσον αφορά την Ο.Ε. και την Ε.Π.Ε. σχετικά με το αντικείμενο της εταιρείας, είναι και οι δύο εμπορικές εταιρείες που ο σκοπός τους συνίσταται στην εκτέλεση αντικειμενικώς εμπορικών πράξεων με την εταιρική περιουσία που κατέχει και που είναι ο φορέας της επιχείρησης. Έχουν νομική προσωπικότητα, δικαιώματα, υποχρεώσεις, επωνυμία και ευθύνες. Η εργασία, η ευθύνη και η φερεγγυότητα που τις διακρίνει, δίνει σ' αυτές ευελιξία με την έλλειψη ορισμένων τυπικών διαδικασιών. Γενικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι η καλύτερη εταιρική μορφή για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, και γενικά για τη χώρα μας που ο μεγαλύτερος αριθμός των επιχειρήσεων ανήκει σ' αυτές τις κατηγορίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ**3^ο****3. ΣΥΣΤΑΣΗ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ-ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ****3.1. ΣΥΣΤΑΣΗ Ο.Ε. (ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ)**

Η σύσταση της Ο.Ε. απαιτεί την ύπαρξη ορισμένων προϋποθέσεων. Αυτές είναι:

- i) Πρέπει να συνεταιρισθούν το λιγότερο δύο (2) πρόσωπα τα οποία μπορούν να είναι φυσικά ή νομικά. Τα πρόσωπα αυτά όμως επειδή με τη συμμετοχή τους στην εταιρεία θα αποκτήσουν εμπορική δραστηριότητα (ιδιότητα), πρέπει σύμφωνα με το εμπορικό δίκαιο και το δίκαιο για τις εμπορικές εταιρείες, να είναι φυσικά πρόσωπα που έχουν την ικανότητα να αποκτήσουν την ιδιότητα την εμπορική και αν είναι νομικά πρόσωπα, να έχουν συσταθεί με έναν από τους τρόπους που έχουν αναγνωρισθεί από το εμπορικό δίκαιο σαν εταιρικοί τύποι.
- ii) Πρέπει να δημιουργηθεί - συνταχθεί - μια σύμβαση μεταξύ των συμβαλλόμενων προσώπων (μελλοντικών συνεταίρων). Η δημιουργία της σύμβασης γίνεται με ένα έγγραφο δημόσιο ή ιδιωτικό με το οποίο και πιστοποιείται - αποδεικνύεται - η ύπαρξη της εταιρείας, καθώς επίσης αναφέρει και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεταίρων απέναντι στην εταιρεία.

Το έγγραφο αυτό ονομάζεται «καταστατικό». Τυχόν τροποποίηση του καταστατικού της εταιρείας πρέπει να πιστοποιείται εγγράφως.

Η διαφορά στο ότι ένα καταστατικό είναι ιδιωτικό ή δημόσιο βρίσκεται στο πρόσωπο που υπογράφει αυτό. Εάν το υπογράφουν οι συνεταίροι μεταξύ τους, τότε το καταστατικό είναι ιδιωτικό. Εάν το υπογράφει συμβολαιογράφος (και αυτό γίνεται στην περίπτωση που έχουμε εισφορά ακινήτων και απαιτείται συμβολαιογραφική πράξη), τότε το καταστατικό είναι δημόσιο.

Το άρθρο 43 του Ε.Ν. προβλέπει την ύπαρξη περίληψης του καταστατικού. Αλλά αυτή η διάκριση μεταξύ ολόκληρου του σώματος του καταστατικού και της περιλήψεώς του δεν έχει καμιά απολύτως πρακτική αξία. Αντίθετα έχει μόνο θεωρητική αξία, γιατί στην πραγματικότητα δημοσιεύεται ολόκληρο το καταστατικό, όπως αυτό είναι γραμμένο.

Έτσι αυτοί που θέλουν να ιδρύσουν μια Ο.Ε. συνήθως πηγαίνουν στο δικηγόρο για να τους συντάξει το καταστατικό, από τους οποίους και υπογράφεται. Κατόπιν το καταστατικό χαρτοσημαίνεται από την εφορία που έχει έδρα η εταιρεία (σωστό είναι στις μεγάλες πόλεις, όπου και οι εφορίες είναι πολλές να αναφέρεται με ακρίβεια ο τόπος εγκατάστασης της εταιρείας, δηλαδή οδός, αριθμός, κ.λ.π., για να προσδιορίζεται σε ποια αρμόδια οικονομική εφορία ανήκει η εταιρεία). Επίσης καταβάλλονται τα δικαιώματα του ταμείου σύνταξης νομικών και ταμείου πρόνοιας δικηγόρων (όπου βέβαια υπάρχουν αυτά και επιβάλλεται η επιβολή δικαιωμάτων σ' αυτά). Κατόπιν το καταστατικό παραδίδεται στο γραμματέα του Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας, όπου αυτός βάζει σ' αυτό ημερομηνία και αύξοντα αριθμό κατάθεσης και ύστερα αυτό ράβεται σε τόμο (βιβλίο εταιρειών) που τηρείται κατά χρονολογική σειρά και με αύξοντα αριθμό καταχώρησης. Επίσης περίληψη του καταστατικού τοιχοκολλάται για ένα περίπου τρίμηνο σε μέρος του Πρωτοδικείου που να είναι εμφανές. Ο καταθέτης παίρνει και ένα αντίγραφο του καταστατικού που κατάθεσε, στο οποίο ο γραμματέας βεβαιώνει την ημερομηνία και τον αύξοντα αριθμό καταχώρησης του καταστατικού στα βιβλία του πρωτοδικείου και έτσι αποδεικνύεται η σύσταση της εταιρείας. Επίσης απο-

δεικνύεται ότι δημοσιεύθηκε. Και με το επικυρωμένο αντίγραφο που έχουν στα χέρια τους οι διαχειριστές της εταιρείας βεβαιώνουν την ύπαρξή της ενώπιον του νόμου και των αρχών και γενικά των πολιτών.

Για τη λογιστική της εταιρείας παίζει μεγάλο ρόλο ο χρόνος δημοσίευσης του καταστατικού, γιατί τότε η εταιρεία γίνεται νομικό πρόσωπο και μπορεί να προβεί στη διενέργεια εμπορικών πράξεων. Επίσης σ' αυτόν το χρόνο η εταιρεία υποχρεούται να τηρεί τα βιβλία που πρέπει για τις συναλλαγές της, βάσει των οποίων αργότερα θα λογοδοτήσει στο δημόσιο για τη φορολογία της.

Το καταστατικό έγγραφο πρέπει να περιέχει ορισμένα στοιχεία τα οποία είναι τα εξής:

- i) Σκοπός της εταιρείας (δηλαδή σε τι προβλέπει η εταιρεία, ποιος ο τομέας της δραστηριότητάς της).
- ii) Διάρκεια της εταιρείας (διετία, τριετία κ.λ.π).
- iii) Την έδρα της εταιρείας.
- iv) Την εταιρική επωνυμία της Ο.Ε.
- v) Τις εισφορές των εταίρων, δηλαδή τις εταιρικές μερίδες και το σύνολο των εταιρικού κεφαλαίου.
- vi) Τις περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι δυνατή η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων από πρόσωπο σε πρόσωπο.
- vii) Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ε.Ν. καθορίζει τα σχετικά με τους διαχειριστές και γενικά τα σχετικά με τη διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρείας. Καθορίζει δηλαδή το ύψος της δυνατότητας που έχουν οι εκπρόσωποι - διαχειριστές της εταιρείας στο να παίρνουν διάφορες αποφάσεις για υποθέσεις της εταιρείας.
- viii) Δυνατότητα τροποποίησης του καταστατικού. Δηλαδή οι εταίροι έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν το καταστατικό αφού βέβαια συμφωνούν όλοι. Με την τροποποίηση του καταστατικού μπορούν να πετύχουν αύξηση

ή ελάττωση του εταιρικού κεφαλαίου ή να προσλάβουν άλλους εταίρους ή να παρατείνουν ή να μικρύνουν τη διάρκεια λειτουργίας της εταιρείας.

- ix) Αναφέρει επίσης ρήτρες που αφορούν περιπτώσεις αφάνειας, θανάτου, πτώχευσης ή και ανικανότητα των συνεταίρων.
- x) Επίσης αναφέρει για τη διάλυση - εκκαθάριση της Ο.Ε. (ορίζει δηλαδή τους εκκαθαριστές και κάνει σύντομη περιγραφή του τρόπου εκκαθάρισης και διανομής της εταιρικής περιουσίας.
- xi) Την ποσότητα και τη συχνότητα απολήψεως των εταίρων από το ταμείο της εταιρείας, έναντι μελλοντικών της κερδών.
- xii) Τον τρόπο διανομής των κερδών, Το κέρδος της κάθε χρήσης, μπορεί να μοιράζεται ανάλογα με το ποσό εισφοράς του κάθε εταίρου το κεφάλαιο. Επίσης ορίζεται και το ποσοστό παρακράτησης ορισμένου ποσού από τα κέρδη για ειδικά αποθεματικά τα οποία ορίζει η επιχείρηση (οι εταίροι δηλαδή) ότι θα χρειασθούν μελλοντικά. Επίσης ορίζεται στο καταστατικό αν τα κέρδη μιας χρήσης είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για απόσβεση παρελθουσών ζημιών κ.λ.π.
- xiii) Τη δυνατότητα να χορηγηθούν δάνεια από την εταιρεία προς τους εταίρους, καθώς επίσης και τη δυνατότητα να χορηγηθούν δάνεια από τους εταίρους προς την εταιρεία.
- xiv) Αναφέρεται επίσης η κατάρτιση ισολογισμού τέλους χρήσης και η διενέργεια απογραφής σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- xv) Αναφέρει τα ονόματα, τα επώνυμα, την κατοικία, (συνήθως βάζουν την ακριβή διεύθυνση στις μεγάλες πόλεις, δηλαδή οδός, αριθμός κ.λ.π.) και επίσης τα επαγγέλματα των συνεταίρων.

3.2. ΣΥΣΤΑΣΗ Ε.Π.Ε. (ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ)

Η σύμβαση συστάσεως της Ε.Π.Ε. καταρτίζεται μόνο σε συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Ως μέλη της Ε.Π.Ε. μπορούν να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν την προς το δικαιοπρακτείν ικανότητα. Γενικά, ικανός να μετάσχει στη σύσταση Ε.Π.Ε. είναι ο συμπληρώσας το 18^ο έτος της ηλικίας του, ανεξαρτήτως φύλλου (άρθρο 127 Α.Κ., όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 1329/1983). Η παντρεμένη γυναίκα μπορεί να μετάσχει στη σύσταση Ε.Π.Ε. χωρίς να απαιτείται η συναίνεση του συζύγου της.

Δημόσιοι υπάλληλοι που υπάγονται στον υπαλληλικό κώδικα δεν μπορούν να είναι διαχειριστές ή εταίροι της Ε.Π.Ε. (άρθρο 17, παρ.4) . Το ίδιο ισχύει και για τους τακτικούς και έκτακτους καθηγητές ανωτάτων σχολών.

Για τους δικηγόρους υπάρχει ασυμβίβαστο ως προς την ιδιότητα του διαχειριστή της Ε.Π.Ε. Δηλαδή, ο δικηγόρος δεν μπορεί να διορισθεί διαχειριστής της Ε.Π.Ε. ούτε το όνομά του να περιλαμβάνεται στην επωνυμία της εταιρείας. Εξ αντιδιαστολής συνεπάγεται ότι ο δικηγόρος μπορεί να μετέχει ως απλός εταίρος στην Ε.Π.Ε. αλλά δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση η δραστηριότητα του δικηγόρου στα της εταιρείας να καλύπτει τέλεση εμπορικών πράξεων.

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 6 του Ν. 3190/1955, το συστατικό της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης έγγραφο, δηλαδή το καταστατικό αυτής το οποίο συντάσσεται ενώπιον συμβολαιογράφου, πρέπει να περιέχει υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

- i) Το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα, την κατοικία και την ιθαγένεια των εταίρων - ιδρυτών της Ε.Π.Ε. Σκόπιμο είναι να αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητας εκάστου. Από το γεγονός ότι ο νόμος απαιτεί την αναγραφή της ιθαγένειας των εταίρων συνάγεται ευθέως πως επιτρέπεται η συμμετοχή και αλλοδαπών στην ί-

δρυση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης. Εάν κάποιος από τους ιδρυτές δεν έχει επάγγελμα - και αυτό συμβαίνει συνήθως με τις γυναίκες - αναγράφεται παραπλεύρως στο όνομά του η ένδειξη «άνευ επαγγέλματος» ή «οικοκυρά».

- ii) Την εταιρική επωνυμία. Σχετικά με τον τρόπο σχηματισμού αυτής και άλλες λεπτομέρειες.
- iii) Την έδρα της εταιρείας, που κατά το νόμο πρέπει να ορίζεται ένας Δήμος ή μια Κοινότητα της Ελληνικής Επικράτειας. Να προστεθεί ότι είναι απαραίτητη η αναγραφή της διεύθυνσεως (οδός, αριθμός, συνοικία, ταχυδρομικός κώδικας), στην οποία θα εγκατασταθούν τα γραφεία της έδρας. Τούτο είναι απαραίτητο για τον προσδιορισμό της οικονομικής εφορίας στην οποία θα υποβληθεί το καταστατικό της εταιρείας για θεώρηση.

Η μεταφορά της έδρας από ένα Δήμο ή Κοινότητα σε άλλο Δήμο ή Κοινότητα, αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού. Συνεπώς, γι' αυτήν απαιτείται απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων και σύνταξη τροποποιητικού του καταστατικού της εταιρείας εγγράφου ενώπιον συμβολαιογράφου. Η μεταφορά των γραφείων της έδρας της εταιρείας εντός των ορίων του αυτού Δήμου ή Κοινότητας δεν αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού, αλλά απλώς αναγγέλλεται στην οικονομική εφορία.

- iv) Την ιδιότητα της εταιρείας ως περιορισμένης ευθύνης. Η παράγραφος 2 του άρθρου 2 του Ν.3190/1955 ορίζει ότι στην επωνυμία της εταιρείας πρέπει να Περιέχονται ολογράφως οι λέξεις «Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης». Αν δεν περιέχονται οι λέξεις αυτές στην επωνυμία, η εταιρεία πάσχει και κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση.
- v) Το κεφάλαιο της εταιρείας το οποίο θα αναλύσουμε παρακάτω. Επίσης τη μερίδα συμμετοχής και τα τυχόν περισσότερα εταιρικά μερίδια εκάστου εταίρου. Και ακόμη βεβαίωση των ιδρυτών περί καταβολής του κεφα-

λαίου - η βεβαίωση αυτή περιλαμβάνεται στο συστατικό της εταιρείας συμβολαιογραφικό έγγραφο.

- vi) Το αντικείμενο των εισφορών σε είδος, την αποτίμηση αυτών, το όνομα του εισφέροντος εταίρου και το σύνολο της αξίας των εισφορών σε είδος. Όλα αυτά τα στοιχεία περιλαμβάνονται στην έκθεση της επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/1920 που πρέπει να περιληφθεί ολόκληρη στο καταστατικό της εταιρείας με μνεία και του φύλλου της εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο οποίο έχει προηγουμένως δημοσιευθεί.
- vii) Τη διάρκεια της εταιρείας. Επειδή ο νόμος απαιτεί ρητά την αναγραφή στο καταστατικό της διάρκειας της εταιρείας, πρέπει να θεωρήσουμε ότι η Ε.Π.Ε. δεν επιτρέπεται να είναι αόριστης διάρκειας. Πριν εκπνεύσει η αναγραφόμενη στο καταστατικό διάρκεια, μπορεί να παραταθεί αυτή κατόπιν αποφάσεως της συνελεύσεως των εταίρων και τροποποιήσεως του σχετικού άρθρου του καταστατικού.

Η δημοσιότητα που προβλέπεται για τη σύσταση Ε.Π.Ε. συνίσταται στην καταχώρηση της εταιρικής σύμβασης στο ΜΕΠΕ και τη δημοσίευση στο ΤΑΕ και ΕΠΕ. Το μητρώο εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Μ.Ε.Π.Ε.) το οποίο αποτελείται από:

- i) Το βιβλίο μητρώου
- ii) Τη μερίδα κάθε εταιρείας
- iii) Το φάκελο της εταιρείας και
- iv) Το ευρετήριο των εταιρειών

τηρείται από το γραμματέα κάθε Πρωτοδικείου. Κάθε καταχωριζόμενη εταιρεία παίρνει αριθμό μητρώου.

Αντίγραφο των πράξεων και στοιχείων που τηρούνται στο φάκελο μπορεί να ζητήσει από την γραμματεία του Πρωτοδικείου οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος.

Μετά την καταχώρηση στο Μ.Ε.Π.Ε. δημοσιεύεται στο Τ.Α.Ε. και Ε.Π.Ε. ανακοίνωση για τις πράξεις και τα στοιχεία που καταχωρήθηκαν.

Αν και η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας έχει κατά κανόνα δηλωτικό χαρακτήρα, η συντέλεσή τους έχει σημασία, διότι οι δημοσιευμένες πράξεις ή τα στοιχεία μπορούν να αντιταχθούν στους τρίτους δέκα πέντε ημέρες από τη δημοσίευση. Πράξεις ή στοιχεία που δεν δημοσιεύθηκαν αντιτάσσονται στους τρίτους μόνο αν η εταιρεία αποδειξει ότι τα γνώριζαν, ενώ οι τρίτοι μπορούν να επικαλεσθούν τις αδημοσίευτες πράξεις ή τα στοιχεία, εφόσον η δημοσιότητα αυτών δεν έχει συστατικό χαρακτήρα.

Αντίγραφο της εταιρικής σύμβασης κατατίθεται στη γραμματεία του Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας. Η κατάθεση του αντιγράφου γίνεται από το διαχειριστή ή από οποιονδήποτε εταίρο, πάντως όμως υποχρεωτικά από το συμβολαιογράφο που το συνέταξε, μέσα σ' ένα μήνα από τη σύναψή του. Ο γραμματέας του Πρωτοδικείου καταχωρεί την εταιρική σύμβαση στο Μ.Ε.Π.Ε. αφού πρώτα έχει γίνει έλεγχος της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της Ε.Π.Ε. από το αρμόδιο Επιμελητήριο.

Με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή δημοσιεύεται στο Τ.Α.Ε. και Ε.Π.Ε. ανακοίνωση για την καταχώρηση στο Μ.Ε.Π.Ε. των πράξεων και στοιχείων που υποβλήθηκαν σε δημοσιότητα και εξατομικεύουν την εταιρεία. Έτσι με όλες αυτές τις διατυπώσεις, αποκτά η εταιρεία νομική προσωπικότητα.

3.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ

Όπως αναφέραμε στις παραπάνω παραγράφους, ως μέλη Ομόρρυθμης Εταιρείας και Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης μπορούν να γίνουν σύμφωνα με το νόμο φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Εφόσον βέβαια πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος. (Δικαίωμα για δικαιοπραξία, ηλικία κ.λ.π.). Εφόσον αποφασίσουν να συνεταιρισθούν θα πρέπει να ακολουθήσουν τη διαδικασία η οποία απαιτείται για τη σύσταση της εταιρείας. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει τη σύνταξη του καταστατικού. Για τη μεν Ο.Ε το καταστατικό μπορεί να είναι ιδιωτικό ή δημόσιο. Η διαφορά μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου είναι στο πρόσωπο το οποίο το υπογράφει αυτό. Αν το υπογράφουν οι μεταξύ τους συνέταιροι τότε το καταστατικό είναι ιδιωτικό. Αν το υπογράφει συμβολαιογράφος, τότε το καταστατικό είναι δημόσιο. Για την δε Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης το καταστατικό καταρτίζεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Η διαδικασία που ακολουθεί ύστερα το καταστατικό είναι να υπογραφεί από τους εταίρους να χαρτοσημανθεί από την εφορία που έχει έδρα η εταιρεία, να παραδοθεί στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας, να καταχωρηθεί στα βιβλία με αύξοντα αριθμό, καθώς επίσης και να τοιχοκολληθεί σε εμφανές σημείο του Πρωτοδικείου για γνωστοποίηση στο ευρύ κοινό.

Στην Ο.Ε. η επωνυμία της δεν μπορεί να αποτελείται από λέξεις δηλωτικές του είδους της επιχείρησης, ούτε από φανταστικές ενδείξεις, χωρίς αυτό βέβαια να αποκλείει τη δυνατότητα προσθήκης επεξηγηματικών ή φανταστικών λέξεων στην επωνυμία. Δεν είναι απαραίτητο να περιληφθούν στην εταιρική επωνυμία τα ονόματα όλων των εταίρων. Αρκεί να περιληφθεί το όνομα ενός ή ορισμένων με την προσθήκη των λέξεων «και Συντροφία» («και ΣΙΑ»).

Στην Ε.Π.Ε. η επωνυμία της σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων είτε προσδιορίζεται από το αντικείμενο της επιχείρησης που ασκείται από αυτήν. Πολλές φορές χρησιμοποιούνται και τα δύο μαζί. Εκείνο που επιβάλλε-

ται από τον Νόμο είναι πως στην εταιρική επωνυμία πρέπει να περιέχονται οπωσδήποτε ολογράφως οι λέξεις «Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης».

Τέλος πρέπει να πούμε ότι και οι δύο εταιρείες έχουν διάρκεια η οποία αναγράφεται στο καταστατικό. Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι η Ε.Π.Ε. δεν επιτρέπεται να έχει αόριστη διάρκεια. Πριν εκπνεύσει η αναγραφόμενη στο καταστατικό διάρκεια μπορεί να παραταθεί αυτή κατόπιν αποφάσεως της συνελεύσεως των εταίρων και να τροποποιηθεί το σχετικό άρθρο στο καταστατικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

4^ο

4.ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε.

4.1. ΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ Ο.Ε.

Οι Ο.Ε. δεν έχουν υποχρέωση από τον Νόμο να τηρήσουν λογιστική κατά τη διπλογραφική μέθοδο, εκτός αν ξεπεράσουν κάποιο όριο ετήσιων ακαθάριστων εσόδων. Έτσι, οι περισσότερες από τις Ο.Ε., μετά τη σύστασή τους τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. που δεν απαιτούν διπλογραφία.

Βιβλίο εσόδων - εξόδων

Από τα στοιχεία που προβλέπει ο Κ.Β.Σ. θεωρούνται μόνο τα ακόλουθα (από 1-7-92 και εφεξής):

- i) Το Δελτίο Αποστολής με όποια μορφή και να εκδίδεται (Δελτίο Αποστολής, Συγκεντρωτικό Δελτίο Αποστολής, Τιμολόγιο Πώλησης - Δελτίο Αποστολής, Εκκαθάρισης - Δελτίο Αποστολής κ.λ.π).
- ii) Η Απόδειξη Λιανικής Πώλησης, όταν εκδίδεται χειρόγραφα ή μηχανογραφικά για όσους έχουν ενταχθεί στο μέτρο υποχρεωτικής χρησιμοποίησης φορολογικής ταμειακής μηχανής (π.χ. Α.Λ.Π. χειρόγραφο σε περίπτωση βλάβης της φ.τ.μ. ή Α.Λ.Π. που εκδίδεται εκτός εγκαταστάσεων κ.λ.π.).
- iii) Τα Τιμολόγια Παροχής Υπηρεσιών.
- iv) Η Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών, όταν δεν εκδίδεται με φορολογική ταμειακή μηχανή (εκτός από εισιτήρια λεωφορείων, τρένων και αεροπλάνων).

- ν) Το Δελτίο Ποσοτικής Παραλαβής του άρθρου 10 και 1 του Κ.Β.Σ.

Επιτρέπεται η θεώρηση στοιχείων για τα οποία δεν υπάρχει τέτοια υποχρέωση, όταν τα στοιχεία αυτά εκδίδονται με τη χρήση ή από ενιαίο μηχανογραφικό έντυπο με στοιχεία για τα οποία ορίζεται θεώρησή τους.

Ο επιτηδευματίας μπορεί να συγχωνεύσει ή συνενώσει οποιοδήποτε βιβλίο και στοιχείο ή βιβλία και στοιχεία σε άλλο με την προϋπόθεση ότι από το βιβλίο ή το στοιχείο που προκύπτει από τη συγχώνευση ή τη συνένωση παρέχονται τουλάχιστον τα δεδομένα των συγχωνευόμενων ή συνενωμένων βιβλίων ή στοιχείων. Τα από την κατά τα άνω συγχώνευση ή συνένωση προερχόμενα έντυπα προσκομίζονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για θεώρηση εφόσον ένα τουλάχιστον από τα συγχωνευθέντα ή συνενωθέντα βιβλία ή στοιχεία χρήζουν θεωρήσεως. Οι αρμόδιοι της Δ.Ο.Υ. δεν μπορούν να αρνηθούν τη θεώρηση αυτών εφόσον τηρούν τις προϋποθέσεις της παραπάνω διατάξεως.

Στοιχεία που δεν θεωρούνται από 1-7-1992 είναι:

- i) Το απλό τιμολόγιο πώλησης (αυτό που δεν είναι συνενωμένο με δελτίο αποστολής), γιατί στις περιπτώσεις που εκδίδεται τέτοιο απλό τιμολόγιο έχει προηγηθεί η έκδοση θεωρημένου δελτίου αποστολής.
- ii) Η ενημέρωση των βιβλίων γίνεται εντός δεκαπέντε ημερών από την έκδοση ή τη λήψη του κατά περίπτωση δικαιολογητικού.

4.2. ΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ Ε.Π.Ε.

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης έχει υποχρέωση να τηρεί βιβλία της τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. Τα βιβλία αυτά είναι τα εξής:

- i) Βιβλίο απογραφών και ισολογισμών: Στο βιβλίο αυτό κατ' αρχήν καταχωρείται η απογραφή ενάρξεως και κατόπιν, στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσεως, καταχωρείται η απογραφή και ο ισολογισμός τέλους χρήσεως. Ο ισολογισμός συνοδεύεται από ανάλυση των αποτελεσμάτων χρήσεως και πίνακα διανομής κερδών. Τα πρόσωπα που έχουν ορισθεί για να υπογράψουν τον ισολογισμό (ένας ή περισσότεροι διαχειριστές και ο διευθυντής λογιστηρίου) υπογράφουν και στο βιβλίο απογραφών - ισολογισμών.
- ii) Συγκεντρωτικό ημερολόγιο, στο οποίο καταχωρούνται στο τέλος κάθε μήνα, συγκεντρωτικά όλες οι λογιστικές εγγραφές, όπως προέρχονται από τα αναλυτικά ημερολόγια (ταμείου, αγορών, πωλήσεων, διαφόρων πράξεων κ.λ.π.).
- iii) Γενικό καθολικό, στους λογαριασμούς του οποίου μεταφέρονται όλες οι εγγραφές από το συγκεντρωτικό ημερολόγιο.
- iv) Αναλυτικά καθολικά, που τηρούνται σε βιβλία ή καρτέλες. Κάθε πρωτοβάθμιος λογαριασμός αναλύεται σε δευτεροβάθμιους λογαριασμούς.
- v) Βιβλίο γραμματίων εισπρακτέων και βιβλίο γραμματίων πληρωτέων, στα οποία καταχωρούνται ένα προς ένα τα γραμμάτια εισπρακτέα (αυτά που παίρνει από πελάτες αντί για μετρητά) και τα γραμμάτια πληρωτέα (αυτά που δίνει στους προμηθευτές κ.λ.π. συναλλασσόμενους αντί για μετρητά αντίστοιχα). Τα βιβλία αυτά έχουν ειδική γραμμογράφηση (ονοματεπώνυμο εκδότη, ποσό, χρονολογία λήξεως, χρονολογία πληρωμής κ.λ.π.), και αντικαθιστούν τα αντίστοιχα αναλυτικά καθολικά των

πρωτοβάθμιων λογαριασμών ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΠΙΡΑ-
ΚΤΕΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ.

vi) Αναλυτικά ημερολόγια: Όταν οι λογιστικές εγγραφές μιας επιχειρήσεως είναι λίγες, αυτή μπορεί να αρκестεί σε ένα ημερολόγιο. Όταν όμως, το πλήθος αυτών είναι μεγάλο, αναγκάζεται εκ των πραγμάτων να χρησιμοποιήσει αναλυτικά ημερολόγια, σε καθένα από τα οποία καταχωρεί μια ομάδα ομοειδών πράξεων. Έτσι στο αναλυτικό ημερολόγιο ταμείου καταχωρεί τις πράξεις που γίνονται μετρητοίς, και στο αναλυτικό ημερολόγιο διαφόρων πράξεων, όλες τις άλλες πράξεις που γίνονται συμψηφιστικώς. Ιδιαίτερα αναλυτικά ημερολόγια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τις αγορές, για τις πωλήσεις και διάφορες άλλες κατηγορίες οικονομικών πράξεων της επιχειρήσεως, που παρουσιάζουν μεγάλη συχνότητα. Τέλος, ιδιαίτερο αναλυτικό ημερολόγιο χρησιμοποιείται για τις πράξεις του ισολογισμού, στο οποίο γίνονται οι εγγραφές κλεισίματος, κάθε χρήσεως στο τέλος αυτής. Έτσι απελευθερώνονται τα λοιπά βιβλία για την χωρίς καθυστέρηση καταχώρηση σ' αυτά των εγγραφών της επόμενης χρήσεως. Τα δεδομένα των αναλυτικών ημερολογίων μεταφέρονται κάθε μήνα στο συγκεντρωτικό ημερολόγιο.

vii) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων των συνελεύσεων.

viii) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων των διαχειριστών.

ix) Βιβλίο εταίρων, στο οποίο καταχωρούνται τα ονόματα των εταίρων, η ιθαγένεια, η διεύθυνση κατοικίας αυτών, οι εισφορές τους, καθώς και οι επερχόμενες μεταβολές στα πρόσωπα των εταίρων. (Τα λογιστικά βιβλία στα σύγχρονα λογιστικά συστήματα σε κινητά φύλλα και μηχανογραφικά μέσα, χρησιμοποιούν διαφοροποιημένα βιβλία και στοιχεία. Επίσης η συνεχώς εξαπλούμενη χρήση των υπολογιστών έχει επιφέρει πραγματική επανάσταση στον τρόπο τηρήσεως της λογιστικής).

Όλα τα παραπάνω βιβλία, εκτός των αναλυτικών καθολικών, πρέπει να είναι θεωρημένα από την αρμόδια οικονομική εφορία. Ειδικά τη θεώρηση των βιβλίων πρακτικών διαχειρίσεων συνελεύσεως και εταιρών, προβλέπει και το άρθρο 25 του Ν.3190/1955.

4.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Οι περισσότερες από τις Ο.Ε. τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας. Έτσι και η Ο.Ε. μετά την σύστασή της τηρεί βιβλίο εσόδων - εξόδων. Η Ο.Ε. έχει υποχρέωση να εκδίδει θεωρημένο Δελτίο Αποστολής, Απόδειξη Λιανικής Πώλησης, Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών, Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών, Δελτίο Ποσοτικής παραλαβής, ανάλογα βέβαια από το αντικείμενο εργασιών της δηλαδή εάν είναι εμπορική, παροχής υπηρεσιών ή μικτή.

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, τηρεί το βιβλίο απογραφών και ισολογισμών, Συγκεντρωτικό ημερολόγιο, Γενικό καθολικό, Αναλυτικά καθολικά, Βιβλίο γραμματίων εισπρακτέων και βιβλίο γραμματίων πληρωτέων, Αναλυτικά ημερολόγια, βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων διαχειριστών, βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων των συνελεύσεων, βιβλίο εταίρων.

Τα λογιστικά βιβλία στα σύγχρονα λογιστικά συστήματα με μηχανογραφικά μέσα χρησιμοποιούν διαφοροποιημένα βιβλία και στοιχεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

5^ο

5. ΕΥΘΥΝΗ ΕΤΑΙΡΟΥ

5.1. ΕΥΘΥΝΗ ΟΜΟΡΡΥΘΜΟΥ ΕΤΑΙΡΟΥ

Η εταιρική ιδιότητα του Ομόρρυθμου Εταίρου περιλαμβάνει το δικαίωμα του εταίρου να συμμετέχει στην εταιρεία. Να είναι δηλαδή μέλος αυτής.

Η ιδιότητα αυτή του παρέχει το δικαίωμα να απολαμβάνει τις ωφέλειες που προβλέπει ο Νόμος (συμμετοχή στα κέρδη κ.λ.π.), αλλά και τον υποχρεώνει να ανταποκρίνεται στα νόμιμα βάρη. Ειδικότερα, η ιδιότητα του Ομόρρυθμου Εταίρου βαρύνει αυτόν με την (σοβαρότατη) απεριόριστη και αλληλεγγύη ευθύνης για τα χρέη της εταιρείας.

Η αλληλέγγυα ευθύνη των Ομόρρυθμων Εταίρων είναι η πιο σοβαρή συνέπεια της εταιρικής ιδιότητας στην Ο.Ε. (άρθρο 22 Ε.Ν.). Με τη διατύπωση αυτή νοείται ότι οι Ομόρρυθμοι Εταίροι έχουν μαζί με το νομικό πρόσωπο της εταιρείας «εις ολόκληρον» ο καθένας την ευθύνη για την πληρωμή των υποχρεώσεων που νομίμως ανέλαβε η εταιρεία, ο δανειστής της Εταιρείας, επομένως, κατ' εφαρμογήν και του άρθρου 482 Α.Κ. δικαιούται να απαιτήσει το χρέος αυτής κατ' αρέσκειαν από οποιονδήποτε εταίρον - συνοφειλέτη - χωρίς να είναι υποχρεωμένος να στραφεί πρώτα κατά του νομικού προσώπου της εταιρείας. Η εταιρεία και ταυτόχρονα καθένας ομόρρυθμος εταίρος ευθύνεται αλληλεγγύως με τους λοιπούς (ομόρρυθμους) εταίρους για τις υποχρεώσεις από ένα μόνο εταίρο, ο οποίος υπόγραψε κάτω από την εμπορική επωνυμία. Η ευθύνη του Ομόρρυθμου Εταίρου για τα χρέη της εταιρείας είναι αλληλέγγυα και απεριόριστη που σημαίνει ότι ευθύνεται με ολόκληρη την περιουσία του και όχι μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς του

(όπως συμβαίνει με τους εταίρους του (όπως συμβαίνει με τους εταίρους της Ε.Π.Ε.). Συνεπώς, ο δανειστής της εταιρείας όταν έχει εκτελεστό τίτλο στα χέρια του, μπορεί να προβεί σε αναγκαστική κατάσχεση και εκποίηση με αναγκαστικό πλειστηριασμό οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου της οφειλέτριας εταιρείας και των Ο.Ε.

Από την παραπάνω σύντομη ανάλυση προκύπτει ότι η ευθύνη του Ομόρρυθμου Εταίρου έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- i) Είναι προσωπική και απεριόριστη, δηλαδή ο Ομόρρυθμος Εταίρος ευθύνεται για τα χρέη της εταιρείας και με την προσωπική του περιουσία ολόκληρη.
- ii) Είναι ευθύνη «εις ολόκληρον», που σημαίνει ότι κάθε Ομόρρυθμος Εταίρος ευθύνεται «αλληλεγγύως» με τους άλλους Ομόρρυθμους Εταίρους και το νομικό πρόσωπο της εταιρείας να εκπληρώσει ολόκληρο το χρέος.
- iii) Είναι άμεση, με την έννοια ότι κάθε Ομόρρυθμος Εταίρος ευθύνεται άμεσα απέναντι στους δανειστές της εταιρείας, για τα χρέη αυτής και όχι έμμεσα, δηλαδή, απέναντι στην εταιρεία.
- iv) Είναι ευθύνη πρωτογενής, που δίνει το δικαίωμα στο δανειστή της εταιρείας να στραφεί - αν θέλει - απευθείας κατά του Ομόρρυθμου Εταίρου, χωρίς να προηγηθεί αγωγή κατά της εταιρείας. Του δίνει ακόμη το δικαίωμα να στραφεί ταυτόχρονα κατά περισσότερων Ο.Ε. ή και της ίδιας της εταιρείας, για το σύνολο του εταιρικού χρέους ή μέρους αυτού.
- v) Είναι ευθύνη που παρακολουθεί τον αποχωρήσαντα Ο.Ε., ο οποίος εξακολουθεί να ευθύνεται για τις εταιρικές υποχρεώσεις που είχαν δημιουργηθεί μέχρι την ημεέρα της αποχωρήσεώς του.
- vi) Παραγραφή της ευθύνης των Ο.Ε., συνεπώς δεν νοείται με τη λύση της εταιρείας. Με τη λύση της εταιρείας παύει μόνον η ευθύνη αυτής (αφού δεν υπάρχει πια),

αλλά η ευθύνη των Ο.Ε. για τυχόν υπάρχοντα χρέη της εταιρείας, που η περιουσία της δεν επάρκεσε για να εξοφληθούν κατά το στάδιο της εκκαθάρισεως εξακολουθεί να υπάρχει.

5.2. ΕΥΘΥΝΗ ΕΤΑΙΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Ο εταίρος ευθύνεται απέναντι στην εταιρεία για την μη εκπλήρωση ή πλημμελή εκπλήρωση των εταιρικών του υποχρεώσεων.

Όπως προαναφέραμε στην αρχή, για τα εταιρικά χρέη ευθύνεται μόνο η εταιρεία και όχι οι εταίροι αντίθετη δε συμφωνία είναι ανίσχυρη. Υπάρχουν όμως εξαιρετικές περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι εταίροι ευθύνονται απέναντι στους εταιρικούς δανειστές. Είναι οι εξής:

1. Οι υπαίτιοι εταίροι για την ακυρότητα εταιρείας η οποία κηρύχθηκε άκυρη, ευθύνονται απέναντι στους τρίτους (αλλά και τους εταίρους) εις ολόκληρον για κάθε ζημιά που υπέστησαν λόγω της ακυρότητας.
2. Μπορεί να προκύψει προσωπική ευθύνη του κυριαρχούντος εταίρου απέναντι στους εταιρικούς δανειστές.
3. Επέκταση του επιχειρηματικού κινδύνου πέραν από το ποσό της εισφοράς, μπορεί να προκύψει σε περίπτωση δανειοδότησης της εταιρείας από τους εταίρους. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ.2 και 3, εάν στην περίπτωση αυτή η εταιρική περιουσία δεν επαρκεί για την ικανοποίηση των τρίτων (δηλαδή μη εταίρων) δανειστών η εταιρεία είναι υποχρεωμένη να μην επιστρέψει τα δανεισθέντα ποσά στους εταίρους δανειστές, αν δεν τα επιστρέψει, η εξόφληση θεωρείται ότι δεν έγινε. Αν η εταιρεία λυθεί για οποιονδήποτε λόγο, όχι όμως λόγω κηρύξεώς της σε κατάσταση πτωχεύσεως, οι απαιτήσεις των εταίρων από τα δάνεια ικανοποιούνται μετά την εξόφληση των τρίτων δανειστών. Είναι άκυρη η σύσταση εμπράγματης ασφάλειας στα εταιρικά πράγματα για εξασφάλιση των δανείων των εταίρων (άρθρο 32, παρ.1 αν η σύσταση της εμπράγματης ασφάλειας ήταν ισχυρή, θα επιτυγχάνετο προνομιακή ικανοποίηση των εταίρων δανειστών έναντι των τρίτων).

Με τη ρύθμιση αυτή μπορούν οι εταιρικοί δανειστές σε περίπτωση ανεπάρκειας της εταιρικής περιουσίας να επιληφθούν των ποσών των δανείων των εταίρων, πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα ότι ο επιχειρηματικός κίνδυνος των εταίρων (όχι η ευθύνη) επεκτείνεται και στα ποσά αυτά (εξομοιώνει δηλαδή ο νόμος από την άποψη αυτή τα δάνεια των εταίρων προς τις εταιρικές εισφορές).

Η διάταξη αυτή αφορά ιδίως την πολύ συνηθισμένη περίπτωση, κατά την οποία καταβλήθηκε μικρό κεφάλαιο, το οποίο δεν επαρκεί για την εκπλήρωση του εταιρικού σκοπού, το δε υπόλοιπο συμπληρώνεται από τους εταίρους υπό μορφή δανείων (ονομαστική υποκεφαλαιοδότηση).

4. Οι εταίροι Ε.Π.Ε. και όταν είναι διαχειριστές, δεν απαιτούν την εμπορική ιδιότητα.

5.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΟΥΣ.

Με βάση τα όσα αναφέραμε παραπάνω, προκύπτει ότι ο Ομόρρυθμος εταίρος ευθύνεται προσωπικά και απεριόριστα για τα χρέη της εταιρείας ως προς τρίτους, ενώ ο εταίρος της Ε.Π.Ε. ευθύνεται περιορισμένα. Ο Ομόρρυθμος Εταίρος έχει επίσης ευθύνη άμεση, πρωτογενή και η ευθύνη αυτή τον ακολουθεί μέχρι την ημέρα αποχώρησής του από την εταιρεία.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η αρχή της περιορισμένης ευθύνης του εταίρου της Ε.Π.Ε. είναι πλεονέκτημα των εταίρων. Να σημειωθεί όμως ότι η ευθύνη των εταίρων της Ε.Π.Ε. είναι απεριόριστη προκειμένου για χρέη της εταιρείας προς το Δημόσιο, σύμφωνα με το άρθρο 69 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων. Το ίδιο ισχύει και για τα χρέη της Ε.Π.Ε. ως προς το Ι.Κ.Α.

Επίσης με τη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 1 του Ν. 3190/1955, προσδιορίζεται η έννοια της Ε.Π.Ε. ως εταιρείας με περιορισμένη ευθύνη των μελών της χωρίς να δίδεται πλήρης ορισμός αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

6^ο

6. ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΟΡΓΑΝΑ

6.1. ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΟΡΓΑΝΑ Ο.Ε.

Οι κανόνες που αναπτύσσονται παρακάτω σχετικά με τη διαμόρφωση της διαχείρισης δεν αφορούν μόνο τη διαχείριση με τη στενή της έννοια αλλά έχουν εφαρμογή και στην υπό ευρεία έννοια διαχείριση, αναφέρονται δηλαδή όχι μόνο στη διαχειριστική αλλά και στην εκπροσωπευτική εξουσία.

Όταν λέμε διαχείριση μιας εταιρείας εννοούμε ένα σύνολο πράξεων και δικαιπραξιών, οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό την επίτευξη του εταιρικού αντικειμένου. Τέτοιες πράξεις είναι η τήρηση βιβλίων, οι δοσοληψίες της εταιρείας η διοίκηση γενικά κ.λ.π. Ευκολονόητο βέβαια είναι ότι μεταξύ της διαχείρισης και της εκπροσώπησης υπάρχει διαφορά. Ο ίδιος ο Α.Κ. αναφέρεται ξεχωριστά σε κάθε μια απ' αυτές τις έννοιες. Το άρθρο 43 του Ε.Ν. αναφέρει ότι οι διαχειριστές διοικούν την εταιρεία στο όνομα αυτής. Και το άρθρο 67 του Α.Κ. λέει ότι οι διαχειριστές φροντίζουν για τις υποθέσεις της εταιρείας και αυτοί είναι οι αντιπρόσωποί της. Βλέπουμε δηλαδή ότι τη διαφορά μεταξύ της διαχείρισης και της εκπροσώπησης επισημαίνει και ο ίδιος ο νόμος.

Το άρθρο 43 του Ε.Ν. λέει ότι μέσα στο καταστατικό θα πρέπει να αναφέρεται ποιοι θα διοικούν και θα διευθύνουν την εταιρεία. Αν όμως το καταστατικό συμβαίνει να μην αναφέρει τίποτε σχετικό, τότε σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ε.Ν. κάθε ομόρρυθμος εταίρος που υπογράφει το καταστατικό δεσμεύει την εταιρεία να διαχειρίζεται ο ίδιος διάφορες υποθέσεις της μόνος του και υπό την επωνυμία της εταιρείας. Κατά κανόνα το

καταστατικό ορίζει ότι διαχειριστές της Ο.Ε. διορίζονται οι Ο.Ε. της, χωρίς βέβαια να αποκλεισθεί και η περίπτωση να διορισθεί ένα τρίτο πρόσωπο που δεν έχει καμία απολύτως σχέση με την εταιρεία. Στο θέμα όμως αυτό προκύπτουν δυσκολίες στην εφαρμογή του, γιατί δεν εμπιστεύονται οι εταίροι τη διαχείριση της Ο.Ε. στα χέρια ενός προσώπου ξένου, τη στιγμή που η περιουσία τους ολόκληρη η ατομική παίζεται στα χέρια ενός ξένου προσώπου.

Σημεία πάντως υπάρχουν περιπτώσεις όπου διαχειριστής ορίζεται και μη εταίρος.

Η διαχείριση μπορεί να γίνεται συλλογικά όταν όλοι οι εταίροι κατόπιν συνεννοήσεώς τους παίρνουν από κοινού διάφορες αποφάσεις ή ατομικά όταν καθένας εταίρος έχει τη δυνατότητα να ενεργεί από μόνος του χωρίς να συμμετέχουν οι άλλοι σ' αυτά που ενεργεί.

Το άρθρο 22 του Ε.Ν. ορίζει ότι οι Ο.Ε. δεσμεύουν την εταιρεία για κάθε πράξη που κάνει καθένας τους ξεχωριστά, από δική του πρωτοβουλία. Αφού λοιπόν ο εταίρος αποκτά την ιδιότητα του διαχειριστή, από την ιδιότητά του σαν εταίρος, ένας διορισμός από το καταστατικό διαχειριστή περιορίζει, αν όχι εξαφανίζει το δικαίωμα του κάθε εταίρου να αποκτήσει την ιδιότητα του διαχειριστή. Έτσι οι εταίροι οι υπόλοιποι δεν μπορούν να μετέχουν στην διαχείριση, εκτός του προσώπου που ορίζει το καταστατικό.

Ο διαχειριστής που έχει ορισθεί, δεν έχει το δικαίωμα να μεταβιβάσει τη διαχειριστική του «εξουσία» που του έχει ανατεθεί, από τον εαυτό του σε άλλο πρόσωπο, εκτός βέβαια και του δίνει τη δυνατότητα αυτή το καταστατικό.

Ακόμη, ο διαχειριστής δεν έχει ούτε τη δυνατότητα να ορίσει πληρεξούσιο για να ενεργήσει διαχειριστικές πράξεις στη θέση του. Υπάρχει βέβαια η δυνατότητα να ορίσει κάποιο πρόσωπο πληρεξούσιο για τη διενέργεια πράξεων συγκεκριμένων, ορισμένων και μάλιστα σε στενά όρια ώστε η διαχειριστική δύναμη του πληρεξουσίου να μην περιλαμβάνει όλο το κύκλωμα

της διαχείρισης της εταιρείας. Αυτό γίνεται με τις λεγόμενες ρήτρες που θέτει ο διαχειριστής στο πληρεξούσιο.

Όμως την ύπαρξη του πληρεξούσιου που ορίζει ο διαχειριστής μπορεί οι εταίροι να μην την εγκρίνουν. Σωστότερο από όλα θα ήταν να διορίζονταν με το καταστατικό δύο διαχειριστές όπου ο καθένας θα έχει τη δυνατότητα να ενεργεί ξεχωριστά. Επίσης αν κάποιος από τους δύο αρρωστήσει ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία εμποδίζεται να ενεργεί για λογαριασμό της εταιρείας, θα μπορεί να υπάρχει ο άλλος διαχειριστής που θα αναλαμβάνει όλη τη διαχείριση της Ο.Ε. Οι διαχειριστές έχουν υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες ή να λογοδοτούν με τη λήξη της χρήσης στους εταίρους για όσα τους έχουν ανατεθεί. Οποιοσδήποτε δε εταίρος έχει το δικαίωμα στη διάρκεια της χρήσης να κάνει έλεγχο για να δει αν γίνεται ορθά η διαχείριση της Ο.Ε. Η εξουσία του διαχειριστή, σταματά όταν γίνει η διάλυση-εκκαθάριση της Ο.Ε. και μάλιστα όταν αρχίσει, όπου τότε τη διαχείριση της Ο.Ε. έχει στα χέρια του ο εκκαθαριστής.

Πράξεις που ενεργούν και οι δύο διαχειριστές είναι η υπογραφή διαφόρων εγγράφων, αξιόγραφων (Συναλλαγματικών, επιταγών κ.λ.π.) και πάντα υπό εταιρική επωνυμία.

Πράξεις που μπορεί να ενεργήσει κάθε διαχειριστής μόνος του είναι η υπογραφή ταχυδρομικής επιταγής κ.λ.π.

Αν συμβεί οι διαχειριστές μιας Ο.Ε. να πεθάνουν και η εταιρεία μείνει χωρίς αυτούς, τότε ισχύει το άρθρο 22 του Ε.Ν. όπου κάθε εταίρος έχει το δικαίωμα να ενεργεί ατομικά και με τις πράξεις του να δεσμεύει την Ο.Ε.

Αν ο διαχειριστής είναι εξωτερικό πρόσωπο η αμοιβή του είναι σαφώς δαπάνη για την εταιρεία και το καταβαλλόμενο ποσό θα εμφανισθεί σε κατάλληλο λογαριασμό δαπάνης που θα μειώσει τα κέρδη της εταιρείας. Αν όμως ο διαχειριστής είναι συγχρόνως και εταίρος, τα καταβαλλόμενα σ' αυτόν ποσά για την ιδιότητά του, αποτελούν για την εταιρεία προκαταβολές εκ των μελλοντικών κερδών και για τον εταίρο αποτελεί εισόδημα Δ πηγής.

6.2. ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΟΡΓΑΝΑ Ε.Π.Ε.

Το άρθρο 16 του Ν. 3190/1955, ορίζει ότι η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπηση της εταιρείας ανήκει σε όλους τους εταίρους οι οποίοι δρουν συλλογικά. Η έννοια αυτής της διατάξεως είναι ότι αν δεν έχουν ορισθεί διαχειριστές της Ε.Π.Ε. η εταιρεία διοικείται από όλους μαζί τους εταίρους. Η λύση όμως αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί επιτυχής, αφού παρουσιάζει τεράστιες δυσκολίες, όταν οι εταίροι είναι πολλοί. Γι' αυτό στην πράξη, ορίζονται από την αρχή (στο καταστατικό) ένας ή περισσότεροι διαχειριστές.

Επιτρέπεται ο διορισμός διαχειριστών είτε από τους εταίρους - μέλη της Ε.Π.Ε., είτε από μη εταίρους (υπαλλήλους ή και τρίτους). Οι διαχειριστές διορίζονται για ορισμένο ή αόριστο χρόνο.

Εάν διορίσθηκαν περισσότεροι από ένας διαχειριστές και δεν ορίσθηκε αλλιώς, αυτοί δρουν συλλογικά. Δηλαδή απαιτείται ομοφωνία στη λήψη των αποφάσεών τους. Μπορεί όμως να ορισθεί στη σχετική διάταξη του καταστατικού ή στην απόφαση της συνελεύσεως, ότι οι διαχειριστές θα παίρνουν τις αποφάσεις τους κατά πλειοψηφία ή και μεμονωμένα.

Απαγορεύεται να διορισθούν διαχειριστές ή να είναι εταίροι σε Ε.Π.Ε. δημόσιοι υπάλληλοι υπαγόμενοι στον Κώδικα Δημοσίων Διοικητικών Υπαλλήλων, καθώς και καθηγητές των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης και των ισότιμων προς αυτά Ανωτάτων Σχολών.

Αν κάποιος εταίρος, που είναι συγχρόνως και διαχειριστής, βρεθεί σε αντιδικία με την εταιρεία, τότε διορίζεται προσωρινός διαχειριστής σύμφωνα με το άρθρο 69 Α.Κ., ο οποίος και θα υποδεχθεί την αγωγή που έχει εγείρει ο πρώτος στο όνομα της εταιρείας και θα την εκπροσωπήσει στο δικαστήριο.

Σε περίπτωση θανάτου του μοναδικού διαχειριστή της Ε.Π.Ε. εφόσον οι εταίροι δεν συμπληρώνουν την απαιτούμενη από το καταστατικό πλειοψηφία για εκλογή νέου, το δικαστήριο, μπορεί να ορίσει προσωρινό διαχειριστή.

Η απόφαση της συνελεύσεως για διορισμό των διαχειριστών δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και υποβάλλεται αυτή στο Γραμματέα του αρμοδίου Πρωτοδικείου για καταχώρηση στο Μητρώο Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης.

Η έκταση της εξουσίας των διαχειριστών καθορίζεται από την παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 3190/1955. Σύμφωνα μ' αυτήν, οι διαχειριστές εκπροσωπούν την εταιρεία και ενεργούν κάθε πράξη διαχειρίσεως και διαθέσεως.

6.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥΣ

Η διοίκηση της Ο.Ε., ορίζεται με βάση το καταστατικό που καταρτίζεται από τους εταίρους. Σε περίπτωση που το καταστατικό δεν ορίζει τους διαχειριστές, η διαχείριση της εταιρείας ανήκει σε όλους τους εταίρους, οι οποίοι υπογράφουν το καταστατικό. Υπάρχει όμως και η περίπτωση, ο διαχειριστής να είναι άτομο το οποίο δεν ανήκει στην εταιρεία. Η διαχειριστική εξουσία δεν μεταβιβάζεται από το διαχειριστή σε άλλο πρόσωπο, αν αυτό δεν το ορίζει το καταστατικό. Τέλος επιτρέπεται ο έλεγχος από τους εταίρους σχετικά με τη διαχείριση της εταιρείας.

Όσον αφορά τη διοίκηση της Ε.Π.Ε., η διαχείριση της εταιρείας ανήκει σε όλους τους εταίρους (αυτό βέβαια ορισμένες φορές δημιουργεί προβλήματα ως προς την ομοφωνία των αποφάσεων). Το καταστατικό μπορεί να ορίσει έναν ή περισσότερους διαχειριστές, για ορισμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα. Η απόφαση του διορισμού, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και απαιτείται ομοφωνία για την λήψη αποφάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ**7^ο****7. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ - ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ****7.1. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ Ο.Ε. - ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Ο.Ε.**

Τα έξοδα συστάσεως μιας Ο.Ε. (εκτός βέβαια από την αμοιβή του προσώπου που ετοίμασε το καταστατικό) ανέρχονται στα εξής ποσά:

- i) Φόρος 1 % στη συγκέντρωση του κεφαλαίου κατά την έκφραση του Ν. 1676/1986 (άρθρο 17-31). Ο φόρος αυτός αντικατέστησε από 1^η Ιανουαρίου 1987, το χαρτόσημο 2,4 % που επιβάλλονταν προηγουμένως στο ποσό του κεφαλαίου της εταιρείας. Κατά το Ν. 1676/1986, η καταβολή του φόρου 1 % γίνεται εντός 15 ημερών από την σύσταση της εταιρείας, βάσει δηλώσεως σε ειδικό έντυπο της εφορίας, που υποβάλλεται σε τρία αντίγραφα. Το ένα από τα αντίγραφα αυτά κρατά η Εφορία για το αρχείο της, το άλλο μένει στο Ταμείο και το τρίτο επιστρέφεται στην εταιρεία ως αποδεικτικό της πληρωμής. Στην αρμόδια Οικονομική Εφορία υποβάλλονται δύο αντίγραφα του καταστατικού. Η εφορία κρατά το ένα στο αρχείο της και επιστρέφει το άλλο θεωρημένο (με τη βεβαίωση ότι καταβλήθηκε ο φόρος 1 %). Ο φόρος 1 % επιβάλλεται κατά τη σύσταση (ίδρυση) των εταιρειών και επί του αναγραφόμενου στο καταστατικό κεφάλαιο. Είναι αδιάφορο αν η σύσταση γίνεται με εισφορές σε χρήμα ή σε είδος και ακόμη αν η ιδρυόμενη εταιρεία προέρχεται από μετατροπή ή συγχώνευση άλλων εταιρειών. Στην τελει-

ταία όμως, περίπτωση από το εταιρικό κεφάλαιο που αναγράφεται στο καταστατικό της παρελθούσας από μετατροπή ή συγχώνευση άλλων Εταιρειών, αφαιρείται το κεφάλαιο που αναγράφεται στο καταστατικό της μετατρεπόμενης ή των συγχωνευόμενων εταιρειών και καταβάλλεται φόρος 1 % επί της διαφοράς. Στις περιπτώσεις συστάσεως εταιρείας, αυξήσεως εταιρικού κεφαλαίου, μετατροπής και συγχωνεύσεως εταιρειών, ο φόρος υπολογίζεται στην «πραγματική αξία» των κάθε είδους εισφερόμενων περιουσιακών στοιχείων. Ως «πραγματική δε αξία» νοείται η αγοραία αξία, δηλαδή εκείνη στην οποία θα μπορούσε κάποιος να μεταβιβάσει ευχερώς τα δικαιώματά του.

Οι εισφορές των εταίρων μπορούν να συνίστανται σε χρήματα, κινητά πράγματα, εμπορεύματα, ακίνητα, προσωπική εργασία και γενικά σε κάθε πράγμα που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εισφοράς των εταίρων, καθώς και σε ασώματα περιουσιακά στοιχεία, όπως φήμη, πελατεία, πίστη κ.λ.π. Για τον υπολογισμό του φόρου στις κατά τ' ανωτέρω εισφορές των εταίρων λαμβάνεται υπόψη η «πραγματική αξία» αυτών, η οποία προσδιορίζεται κατά τον ίδιο τρόπο, που προσδιορίζονταν για την επιβολή των τελών χαρτοσήμου, στις προαναφερόμενες πράξεις. Όχι μόνο η σύσταση (ίδρυση) εταιρειών, αλλά και η αναβίωση αυτών υπόκειται σε εισφορά 1%. Πολλές φορές συμβαίνει να λήξει η ισχύς μιας εταιρείας επειδή λησμονήθηκε να γίνει εγκαίρως παράταση αυτής, οπότε καταφεύγουμε στη λύση της αναβιώσεως της εταιρείας. Στις περιπτώσεις αυτές οφείλεται εισφορά 1% επί ολοκλήρου του κεφαλαίου της αναβιούσας εταιρείας, γιατί η αναβίωση παράγει νέα εταιρεία.

- ii) Εισφορά υπέρ ταμείου Συντάξεως Νομικών. Με το θεωρημένο από την Οικονομική Εφορία αντίγραφο καταστατικού, ο ενδιαφερόμενος απευθύνεται στο ταμείο Συντάξεως Νομικών, όπου κατάβάλλει την εισφορά 0,50 % υ-

πέρ αυτού. Το θεωρημένο από την Οικονομική Εφορία αντίγραφο καταστατικού θεωρείται και στο ταμείο Συντάξεως Νομικών.

- iii) Εισφορά υπέρ ταμείου πρόνοιας Δικηγόρων. Με την ίδια διαδικασία, το θεωρημένο κατά τα άνω αντίγραφο καταστατικού υποβάλλεται και στο ταμείο πρόνοιας Δικηγόρων, όπου καταβάλλεται εισφορά 1 % επί του ποσού του αναγραφόμενου στο καταστατικό εταιρικό κεφάλαιο. Η αρμόδια υπηρεσία του Ταμείου Πρόνοιας Δικηγόρων θεωρεί το αντίγραφο καταστατικού, βεβαιούσα την είσπραξη της υπέρ αυτής εισφοράς.

7.2. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ Ε.Π.Ε. - ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Ε.Π.Ε.

Το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 3.000.000 δραχμών, και πρέπει να καταβληθεί ολόκληρο κατά την κατάρτιση της εταιρικής συμβάσεως, δηλαδή κατά την υπογραφή του σχετικού συμβολαιογραφικού εγγράφου. Ακόμη, το μισό τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου πρέπει να είναι καταβλημένο σε μετρητά (άρθρο 4 παρ.1 Ν.3190/1955).

Από τη διατύπωση της ανωτέρω διατάξεως προκύπτουν τα ακόλουθα:

- i) Στο ιδρυτικό συμβόλαιο πρέπει να αναφέρεται ρητώς πως καταβλήθηκε το εταιρικό κεφάλαιο, π.χ. με καταμέτρηση των μετρητών ενώπιον του συμβολαιογράφου ή με τις συνημμένες επιταγές τάδε και τάδε.
- ii) Η καταβολή σε μετρητά του μισού τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου, αναφέρεται στο ελάχιστο υποχρεωτικό όριο αυτού των 3.000.000 δραχμών.

Σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται να μειωθεί το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. κάτω των 3.000.000 δραχμών.

Ανώτατο όριο κεφαλαίου για την Ε.Π.Ε. δεν ορίζει ο νόμος.

Σε κάθε έντυπο ή διαφήμιση ή δημοσίευση της Ε.Π.Ε., πρέπει απαραίτητα να μνημονεύεται εκτός των άλλων υποχρεωτικών στοιχείων και το εταιρικό κεφάλαιο.

Όπως γνωρίζουμε το εταιρικό κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. διαιρείται σε εταιρικά μερίδια. Το εταιρικό μερίδιο δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο των 10.000 δραχμών. Μπορεί, όμως, να είναι μεγαλύτερο των 10.000 δραχμών, αλλά στην περίπτωση αυτή πρέπει να είναι ακέραιο πολλαπλάσιο του ποσού των 10.000 δραχμών (20.000, 30.000, 40.000 κ.ο.κ.).

Κάθε εταίρος μπορεί να συμμετέχει στο σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου με περισσότερα μερίδια, τα οποία αποτελούν τη μερίδα συμμετοχής του (εταιρική μερίδα).

Η εισφορά του κάθε εταίρου μπορεί να είναι μόνο χρήματα ή χρήματα και είδη. Δεν επιτρέπεται η εισφορά να είναι μόνο σε είδος γιατί κατά την παρ.1 του άρθρου 4 του Ν. 3190/1955, το μισό τουλάχιστον από το κατώτατο όριο του εταιρικού κεφαλαίου πρέπει να είναι καταβλημένο σε μετρητά.

Οι εισφορές σε είδος μπορεί να περιλαμβάνουν ακίνητα, πλοία, μηχανήματα, πρώτες ύλες, εμπράγματα δικαιώματα, ή ενοχικά δικαιώματα. Επίσης, μετοχές ομόλογα, γραμμάτια εισπρακτέα κ.λ.π.

Η προσωπική εργασία των μελών της Ε.Π.Ε. δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εισφοράς λόγω του κεφαλαιουχικού χαρακτήρα της Ε.Π.Ε.

Η αποτίμηση των εισφορών σε είδος γίνεται από την επιτροπή που προβλέπει το άρθρο 9 του Κ.Ν. 2190/1920.

Η επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Νομάρχη και περιλαμβάνει δύο δημοσίους υπαλλήλους και ένα του οικείου επιμελητηρίου. Η Έκθεση της επιτροπής υποβάλλεται στον Νομάρχη και κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο. Δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και επισυνάπτεται στο συμβόλαιο.

7.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ - ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε.

Τα έξοδα σύστασης της Ο.Ε. υπολογίζονται στο φόρο 1 % στη συγκέντρωση του κεφαλαίου της εταιρείας, στις εισφορές των εταίρων, οι οποίες μπορούν να είναι σε χρήματα, κινητά πράγματα, εμπορεύματα, προσωπική εργασία κ.λ.π. αλλά και σε ασώματα περιουσιακά στοιχεία, φήμη, πελατεία, πίστη κ.λ.π. Επίσης εισφορά υπέρ Ταμείου Συντάξεως Νομικών και εισφορά υπέρ Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων.

Για την Ε.Π.Ε. το κεφάλαιό της δεν μπορεί να είναι λιγότερο των 3.000.000 δραχμών. Τα εταιρικά μερίδια δεν μπορεί να είναι μικρότερα των 10.000 δραχμών. Η εισφορά των εταίρων δεν μπορεί να είναι μόνο σε είδος γιατί σ' αυτή την περίπτωση αντικρούουν το άρθρο 4 του Ν. 3190/1955.

Η διαφορά Ε.Π.Ε. και Ο.Ε. είναι στο ότι η προσωπική εργασία στην Ε.Π.Ε. δεν αποτελεί αντικείμενο εισφοράς, ενώ στην Ο.Ε. αποτελεί.

8. ΑΥΞΗΣΗ - ΜΕΙΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

8.1. ΑΥΞΗΣΗ - ΜΕΙΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ο.Ε.

Οι λειτουργικές ανάγκες μιας Ομόρρυθμης Εταιρείας συχνά επιβάλλουν την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου. Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου, γίνεται συνήθως με την καταβολή συμπληρωματικών εισφορών εκ μέρους των εταίρων. Για να μην μεταβληθεί η σχέση συμμετοχής στην εταιρεία μεταξύ των εταίρων, πρέπει οι συμπληρωματικές εισφορές αυτών να είναι ανάλογες προς τις αρχικές. Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου μπορεί να προέλθει και από νέες εισφορές σε είδος, που η αξία τους θα συμφωνηθεί και θα γίνει δεκτή από όλους τους υπάρχοντες εταίρους. Επίσης η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου μπορεί να επέλθει με την είσοδο νέων εταίρων στην εταιρεία. Είναι φανερό, ότι με την τελευταία περίπτωση θα έχουμε οπωσδήποτε μεταβολή στα ποσοστά συμμετοχής των αρχικών εταίρων. Επίσης η εταιρεία μπορεί να προχωρήσει σε δανεισμό.

Σε κάθε περίπτωση αύξησεως του εταιρικού κεφαλαίου επέρχεται τροποποίηση του καταστατικού, γιατί μεταβάλλεται το άρθρο που αναγράφει το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου και ενδεχομένως το άρθρο που εκφράζει τη σχέση συμμετοχής των εταίρων κ.ά.

Μείωση του εταιρικού κεφαλαίου δεν μπορεί να επέλθει. Μπορεί να επέλθει μόνο η λύση της εταιρείας.

8.2. ΑΥΞΗΣΗ - ΜΕΙΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ε.Π.Ε.

Η αύξηση του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. γίνεται μόνο με τροποποίηση του καταστατικού ύστερα από απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων, η οποία λαμβάνεται με την αυξημένη πλειοψηφία. Η αύξηση του κεφαλαίου πραγματοποιείται με τη δημιουργία νέων εταιρικών μεριδίων. Οι εταίροι έχουν δικαίωμα προτιμήσεως ως προς την ανάληψη των νέων μεριδίων κατά λόγο της μέχρι την αύξηση συμμετοχής τους.

Εταίροι ή τρίτοι που επιθυμούν να αναλάβουν νέα εταιρικά μερίδια πρέπει να υποβάλλουν έγγραφη δήλωση προς την εταιρεία μέσα σε 20 ημέρες από την δημοσίευση της απόφασης της συνελεύσεως για την αύξηση του κεφαλαίου, με την οποία και αναλαμβάνουν την υποχρέωση να κατάβάλλουν την εισφορά. Μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη λήξη της εικοσαήμερης προθεσμίας, πρέπει να καταρτισθεί συμβολαιογραφικό έγγραφο μεταξύ των διαχειριστών και αυτών που ανέλαβαν τα νέα εταιρικά μερίδια. Το συμβολαιογραφικό έγγραφο υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8.

Η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. μπορεί να είναι πραγματική ή ονομαστική. Το αν θα μειωθεί το κεφάλαιο, είναι θέμα για το οποίο αποφασίζει η εταιρεία. Εντούτοις, υπάρχουν περιπτώσεις, κατά τις οποίες, αν δεν μειωθεί το κεφάλαιο μπορεί να προκληθεί λύση της εταιρείας. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να μειωθεί το εταιρικό κεφάλαιο κάτω των 3.000.000 δραχμών ούτε τα εταιρικά μερίδια κάτω από τις 10.000 δραχμές.

Η μείωση του κεφαλαίου γίνεται μόνο με τροποποίηση του καταστατικού ύστερα από απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων, η οποία λαμβάνεται με την αυξημένη πλειοψηφία του άρθρου 38, παρ. 1. Στην απόφαση πρέπει να αναφέρεται και το ποσό και ο σκοπός της μείωσης, καθώς και ο τρόπος κατά τον οποίο θα πραγματοποιηθεί η μείωση. Αν έστω και ένας εταιρικός δανειστής προβάλλει αντιρρήσεις, η μείωση του κεφαλαίου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί.

8.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ - ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΤΟΥΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου της Ο.Ε. μπορεί να επέλθει με συμπληρωματικές εισφορές, νέες εισφορές σε είδος, είσοδο νέων εταίρων, καθώς επίσης και με δανεισμό. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να γίνει τροποποίηση του καταστατικού. Μείωση του εταιρικού κεφαλαίου δεν μπορεί να επέλθει.

Η αύξηση του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. γίνεται μόνον κατόπιν τροποποίησης του καταστατικού, προσέχοντας να μην μειωθεί το κεφάλαιο κάτω των 3.000.000 δραχμών και τα μερίδια κάτω των 10.000 δραχμών.

Η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. μπορεί να είναι πραγματική ή ονομαστική και αποφασίζεται κατόπιν πλειοψηφίας της συνελεύσεως των εταίρων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η επιλογή του κατάλληλου εταιρικού τύπου είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα. Σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση θα εξετασθούν οι επιδιωκόμενοι σκοποί, τα διατιθέμενα μέσα και οι υπάρχουσες σχέσεις που συνδέουν τα προς συνεταιρισμό φυσικά πρόσωπα. Από τα κριτήρια αυτά θα προκύψει η επιλογή του κατάλληλου τύπου εταιρείας.

Ανακεφαλαιώνοντας τα όσα είπαμε παραπάνω Ομόρρυθμη εταιρεία θα συστήσουν δύο φυσικά πρόσωπα (δεν αποκλείεται μεταξύ των μελών της Ο.Ε. να περιλαμβάνονται και νομικά πρόσωπα) που έχουν στενούς φιλικούς ή συγγενικούς δεσμούς και πλήρη εμπιστοσύνη μεταξύ τους. Δεν θα πρέπει να υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία του ενός για την ευθύτητα και την καλή πρόθεση και πίστη του άλλου. Αυτό επιβάλλει η ύπαρξη της αλληλέγγυας (και απεριόριστης) ευθύνης μεταξύ των εταίρων. Γιατί από τις ενέργειες ή τις παραλείψεις του ενός εταίρου μπορεί να προκύψουν σοβαρές συνέπειες για την περιουσία του άλλου. Τα παραπάνω ισχύουν και για τις περιπτώσεις που οι εταίροι είναι περισσότεροι των δύο. Εξάλλου σε μια Ο.Ε. μπορούν να μετέχουν όχι μόνον φυσικά αλλά και νομικά πρόσωπα (εταιρείες παντός τύπου). Και στην περίπτωση αυτή, όμως έχουν ισχύ τα παραπάνω, αφού και εδώ το προσωπικό στοιχείο θα κυριαρχεί.

Η Ε.Π.Ε. είναι κατά κάποιο τρόπο ένας ενδιάμεσος εταιρικός τύπος ανάμεσα στις προσωπικές εταιρείες και τις ανώνυμες.

Στην Ε.Π.Ε. δεν υπάρχουν εταίροι με απεριόριστη ευθύνη και αυτό είναι ένα πολύ σοβαρό πλεονέκτημα για τα μέλη της εταιρείας. Το ίδιο πράγμα, όμως, μπορεί να δυσκολέψει την Ε.Π.Ε. στον τομέα της πιστοληπτικής ικανότητας. Αυτή η δυσκολία αντιμετωπίζεται, συνήθως, με την παροχή πρόσθετων εγγυήσεων με περιουσιακά στοιχεία των βασικών εταίρων της Ε.Π.Ε. Ο τύπος της Ε.Π.Ε. προτιμάται όταν οι εταίροι δεν θέλουν να διακινδυνέψουν ολόκληρη την προσωπική τους πε-

ριουσία και συγχρόνως δεν είναι διατεθειμένοι να προχωρήσουν σε Α.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Οργάνωση Εταιρειών

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ Κ. ΛΕΟΝΤΑΡΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΑΜΙΣΟΣ»

ΑΘΗΝΑ 1989

2. Εμπορικές Εταιρείες

ΝΙΚΟΣ ΡΟΚΑΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ

ΑΘΗΝΑ - ΚΟΜΟΤΗΝΗ 1996

3. Λογιστικές Εφαρμογές

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΘ. ΚΟΥΝΕΛΗΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 1994

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	4
1.1. ΓΕΝΙΚΑ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	6
2. ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ-ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	6
2.1. ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ Ο.Ε.....	6
2.2. ΕΝΝΟΙΑ - ΣΗΜΑΣΙΑ Ε.Π.Ε.....	7
2.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.....	8
2.4. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Ο.Ε.....	9
2.5. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Ε.Π.Ε.	11
2.6. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ.....	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	13
3. ΣΥΣΤΑΣΗ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ-ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	13
3.1. ΣΥΣΤΑΣΗ Ο.Ε. (ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ).....	13
3.2. ΣΥΣΤΑΣΗ Ε.Π.Ε. (ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ)	17
3.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	23
4. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε.	23
4.1. ΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ Ο.Ε.	23

4.2. ΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ Ε.Π.Ε.	25
4.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	29
5. ΕΥΘΥΝΗ ΕΤΑΙΡΟΥ	29
5.1. ΕΥΘΥΝΗ ΟΜΟΡΡΥΘΜΟΥ ΕΤΑΙΡΟΥ	29
5.2. ΕΥΘΥΝΗ ΕΤΑΙΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	32
5.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΟΥΣ	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	35
6. ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΟΡΓΑΝΑ	35
6.1. ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΟΡΓΑΝΑ Ο.Ε.	35
6.2. ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΟΡΓΑΝΑ Ε.Π.Ε.	38
6.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥΣ	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο	41
7. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ - ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ.....	41
7.1. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ Ο.Ε. - ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥ ΡΓΙΑΣ Ο.Ε.....	41
7.2. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ Ε.Π.Ε. - ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙ ΤΟΥΡΓΙΑΣ Ε.Π.Ε.....	44
7.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ - ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε.	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο	47

8. ΑΥΞΗΣΗ - ΜΕΙΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	47
8.1. ΑΥΞΗΣΗ - ΜΕΙΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ο.Ε. ...	47
8.2. ΑΥΞΗΣΗ - ΜΕΙΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ε.Π.Ε.	48
8.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ο.Ε. - Ε.Π.Ε. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ - ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΤΟΥΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	49
 ΕΠΙΛΟΓΟΣ	50
 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	52